

Van Dam-orgel Jozefkerk Assen gerestaureerd

Op vrijdag 25 november 2016 werd het Van Dam-orgel (1896) van de Protestantse Jozefkerk in Assen feestelijk in gebruik genomen na een restauratie door Mense Ruiter Orgelmakers bv. Het instrument – destijds de opvolger van Petrus van Oeckelens opus 1 – kwam in de jaren vijftig in zwaar neobarokweer terecht en liep hierbij aanzienlijk muzikale averij op. Maar na een restauratie in 1982 en die van het afgelopen jaar staat de Van Dam er weer als een dijk. Een orgelverhaal met aparte momenten ...

DE JOZEFKERK VAN ASSEN

In 1809 kreeg de Drentse hoofdstad van onze tijdelijke koning Lodewijk Napoleon de status 'stad'. Gekerkt werd er in de vroegere abdijkerk aan de Brink. (Sinds 1973 maakt deze voormalige kerk deel uit van het Drents Museum.) In de loop der jaren werd het aantal zitplaatsen te klein en daarom kwam er uitbreiding met een galerij en later nog met extra banken.

In 1841 ging er een brief naar koning Willem I in 'krasse' taal om geld los te krijgen voor een grotere kerk, want door het te kleine godshuis zouden "veel mensen de openbare godsdienst niet meer bijwonen. Ze worden daardoor een prooi van verwildering en toeneming in zedeloosheid." Uiteindelijk kwam er op korte afstand van de Brink een nieuwe kerk die op 30 april 1848 in gebruik werd genomen. Het ontwerp was van C.J. Spaans, hoofdingenieur van Waterstaat en Publieke Werken. In 1910 brandde het bovendeel van de toren af ten gevolge van blikseminslag. In 1937-1938 werd het interieur drastisch opnieuw ingericht. Het meest ingrijpend was dat het houten tongewelf ca. vier meter werd verlaagd en tevens verkleind. Hierdoor zijn er sindsdien nissen om de ramen. Bij een restauratie in 1982 werden de wijzigingen aan de opstelling van het meubilair teruggebracht naar de situatie van vóór 1938.

De 'Grote Kerk' heet sinds 1964 Jozefkerk.

HET VORIGE ORGEL

De kerkvoogden in Assen zochten in 1817 contact met de orgelmaker N.A. Lohman uit Groningen om voor "een prijsje" een gebruikt orgel te kunnen aanschaffen. Het contact stopte echter toen in 1818 een jonge Petrus van Oeckelen

De Jozefkerk, 25 november 2016, op de middag van de feestelijke ingebruikneming van het gerestaureerde orgel. Vandaar de vlag uit de toren.

(1792-1878) met een aantrekkelijke aanbieding kwam en in 1819 stond er 'opeens' een volkomen nieuw instrument. Het wordt beschouwd als opus 1 van Petrus van Oeckelen.

In 1810 was Van Oeckelen vanuit Breda naar de stad Groningen gekomen om beiaardier van de Martinitoren te worden. Hij stond niet eens expliciet ingeschreven als orgelmaker, maar als "muziekinstrumentenmaker" en – gezien diverse krantenberichten – was hij tevens uitvinder van ondermeer een waterstroommeter en een bonen- en erwtenzaaimachine. Het zou kunnen zijn dat Van Oeckelen – evenals zijn vader als orgelmaker autodidact – met materiaal van orgelmaker J.W. Timpe – het orgel voor Assen als hobbyist heeft gemaakt.

In de nieuwe Asser kerk van 1848 bleek het overgeplaatste orgel veel te klein, waarop het door Van Oeckelen in 1855 werd uitgebreid met een bovenwerk. In 1894 viel het besluit om een nieuw instrument te laten maken, met vrij pedaal. Sinds 1884 was er geen contact meer geweest met de zoons van Van Oeckelen, maar ze werden nu wel gevraagd voor advies, waarop deze lieten weten dat het orgel niet meer voor restauratie in aanmerking kwam. De opdracht

DIRK MOLENAAR

tot nieuwbouw ging evenwel naar de firma Van Dam – de drie broers, Lambertus, Pieter en Jacob – die in datzelfde jaar 1894 een nieuw instrument voor Gieten had gemaakt. Voor het oude orgel gaf Van Dam 300 gulden. In 1897 werd het na herstellingen door de Friese orgelmakers geplaatst in de Hervormde Kerk van Havelte.

HET VAN DAM-ORGEL

Op 25 januari 1895 werd het bestek ondertekend voor de bouw van een nieuw orgel (HW 11, BW 8, Ped. 5 registers). De bouwsom was 5.200 gulden, waarvan 1.200 gulden voor het vrije pedaal. Voordat de definitieve handtekeningen werden gezet, had de organist J.F.N. Obbes enkele aanmerkingen op de dispositie, wat resulteerde in het disponeren van een Fluit Harmonique 4 vt op het hoofdwerk, in plaats van een voor Van Dam gebruikelijke Speelfluit 4 vt; ook een gewenste Gemshoorn 8 vt op het pedaal kwam bij Van Dam niet voor. Dat er een Cornet 3 sterk ontbreekt, die Van Dam zelfs op kleine orgels een plaats gaf, is opmerkelijk. Het orgel werd op 10 oktober 1896 gekeurd door M.H. van 't Kruijs, organist van de Grote of St.-Laurenkerk te Rotterdam. Hij keurde het instrument goed, maar vond het ontbreken van de gereserveerde Basson 8 vt (Ped.) bezwaarlijk. In een krantenbericht drie dagen na de ingebruikneming op 11 oktober 1896 is er sprake van een "Décrescendo voor het Bovenklavier", maar de orgelkast vandaag de dag laat amper sporen zien dat er ook daadwerkelijk een zwelkast is geweest. Op 18 oktober gaf Van 't Kruijs een concert waar zeer veel mensen op af kwamen. In 1897 werd op het pedaal alsnog een achtvoets tongwerk geplaatst, geen Basson, maar een Trompet 8 vt.

HET ORGEL IN DE LOOP DER JAREN

De eerste ramp die het orgel letterlijk boven het hoofd hing, was de torenbrand op 13 juni 1910, waarbij vooral het achter de manuaalkast staande

Foto: Stef Tuinstra

Het Van Dam-orgel vóór de jongste orgelrestauratie. Sinds de plafondverlaging en verkleining ervan in 1937-1938 zijn er nissen om de ramen. Op deze foto is ook goed te zien dat door de toenmalige plaatsing van het glazen tochtportaal de pilaren feitelijk werden onttrokken aan de kerkruiimte.

pedaal en de daaronder gesitueerde magazijnbalg veel waterschade opliepen. Het orgel was een half jaar buiten gebruik, maar werd spoedig daarna weer in de harten van de Assenaren gesloten. Het bij de ingebruikneming op 25 november jl. uitgereikte voortreffelijk verzorgde boekje (64 pag.) van de heren Melle H. Buruma en de orgeladviseur Stef Tuinstra geeft een treffend citaat weer uit het tijdschrift *Het Orgel* van maart 1911: "Zondag 26 februari waren naar schatting een 1200 mensen in de Herv. Kerk samen om te genieten van een zgn. Volksorgelconcert. Er was geen plaats meer te krijgen. Tot op den trappen van den preekstoel zaten mensen." Het jaarlijkse orgelonderhoud bleef bij Van Dam tot het einde van het bedrijf in 1927; daarna ging het naar de opvolger, de firma J. en T. Bron. In 1934 was er een grote reparatie voor 768 gulden die het orgel tien weken deed zwijgen.

NIEUWE ORGANIST, NIEUW GELUID

In de jaren na de Tweede Wereldoorlog werd het orgel op diverse punten minder betrouwbaar, waarop de Orgelcommissie van de Neder-

lands Hervormde Kerk erbij werd gehaald die in 1951 een rapport opstelde; de firma Flentrop begroote een restauratie op 9.000 gulden. Het bleef erbij.

Met de komst van de organist J.B.J. Lensink uit Apeldoorn zou vanaf 1953 jarenlang een heel andere wind door en om het Van Dam-orgel gaan waaien. Er zou een groots plan komen. Lensink beval bij de kerkvoogden aan "een bij uitstek bekwaam en zéér voordelig orgelmaker". Dit bleek te zijn de firma Bern. Koch en Zoon, eveneens uit Apeldoorn. Een jaar later ontstond er een woordenstrijd tussen Lensink en de firma Vaas en Bron over de kwaliteit van het onderhoudswerk, waarna deze firma het Asser orgeltooneel verliet.

In mei 1954 schreef Lensink een voorstel tot orgelrestauratie – van slechts één kantje – waarna de kerkvoogden na een paar maanden Koch opdracht gaven tot uitvoering van het plan van Lensink. Het zou allereerst neerkomen op technisch herstel, al kwam er wel meteen een nieuw pedaalklavier (tot f¹) met andere maatvoering, alsmede grotere

afstand tot de manualen, met daardoor dus noodzakelijke wijzigingen. En er werd toestemming gegeven om "enkele registers te hergroeperen zonder bijlevering van nieuwe pijpen". Tijdens deze werkzaamheden in 1955 schrijft Lensink dat er bij het orgel ooit meerdere malen ingrijpende veranderingen zijn geweest ten nadele van de totaalklank. Bij demontage was gebleken dat waar grote houten pijpen staan een veel kleiner register had gestaan: een Sesquialtera. Saillant detail: deze vondst werd beargumenteerd vanuit de situatie van 1819, dus van het voorgaande Van Oeckelen-orgel! De organist liet de Klarinet vervangen voor een Kromhoorn en er kwam een nieuwe Sesquialtera. Tevens werd de Mixtuur gewijzigd naar een hogere samenstelling. Nog in hetzelfde jaar berichtte de organist dat iemand die beslist onbekend wilde blijven had toegezegd "een méér dan belangrijke gift ter uitbreiding van het orgel" die zo spoedig mogelijk besteed moest worden. Dat maakte het mogelijk "de wensen die Uw organist omtrent de uitbreiding van het orgel koesterde, geheel te kunnen bekostigen". Ondanks aarzeling van de kerkvoogden werd er contact gelegd met de notaris en kwam er in 1956 een voorstel van Koch voor een drieklaviers orgel met een rugpositief en pedaaltorens met nieuwe windladen in een volledig te verbouwen orgelkast. Het aantal registers van nu nog 25 zou gaan naar 43, met een dispositie in overleg met Lensink. Kort hierna meldde Koch dat hij reeds met de voorbereiding van het werk was begonnen en dat hij graag een derde deel van de aanneemsom wilde ontvangen. Grote consternatie was er toen de anonieme weldoener plotseling overleed en de erfgenamen daarna absoluut niet van plan waren om het toegezegde geld over te dragen! Het blijkt uit de archiefstukken dat Lensink zelf namens de overledene aan Koch de opdracht had verstrekt en een deel van de gelden had overgemaakt. Uiteindelijk moesten de erf-

genamen de zaak met Koch afronden, waarmee de grote ombouw dus niet doorging. Toch was er al wel voorbereidend werk gedaan in Apeldoorn en werd daar waarschijnlijk een deel van het Van Dam- pijpwerk achtergehouden.

Na deze voor de tweede maal afgewende ramp had het orgel in 1956 de volgende dispositie:

Assen, Grote Kerk
Bouwer: L. van Dam & Zonen, 1896

Hoofdwerk

Prestant	8 vt
Bourdon	16 vt
Holpijp	8 vt
Octaaf	4 vt
Nachthoorn	4 vt
Quint	2 2/3 vt
Octaaf	2 vt
Sesquialter	2 st
Mixtuur	2 st
Cimbel*	3 st
Trompet	8 vt
Musette*	4 vt

Bovenwerk

Roerfluit	8 vt
Gamba	8 vt
Quintadeen	4 vt
Prestant	4 vt
Woudfluit	2 vt
Nasard	1 1/3 vt
Scherp	3 st
Dulciaan	8 vt

Pedaal

Subbas	16 vt
Octaaf	8 vt
Gemshoorn	8 vt
Octaaf	4 vt
Mixtuur*	4 st
Bazuin	16 vt
Trompet	8 vt

* Gereserveerd

In de jaren na 1956 functioneerde het orgel echter niet probleemloos, zodat in 1964 de Hervormde Orgelcommissie om advies werd gevraagd. De roemruchte Lambert Ern e noemde in zijn rapport het werk van Koch "ronduit slecht". In de rapportage kwam de naam van de oorspronkelijke orgelmaker niet voor, net alsof het orgel nog steeds niet als een Van Dam-instrument werd aangemerkt, evenmin als dat bij de ombouwperiodes van tien jaar daarvoor het geval was geweest. Met Ern e, de kerkvoog-

den en Lensink werden diverse opties besproken, van verhelpen van gebreken tot nieuwbouw in de bestaande kast. Lensink bleef persistent in het aanhouden van Koch, Ern e wilde een andere orgelmaker. Uiteindelijk werd besloten een aantal nieuwe Koch-instrumenten te bezoeken en enkele van andere orgelmakers. Er ging meer dan een jaar verloren met gesteggel naar welk Koch-orgel men dan zou moeten gaan; tot een excursie schijnt het evenwel niet gekomen te zijn. In 1966 kwam Lensink met het voorstel om het Van Dam-orgel (1916) – met 37 registers – uit de Jacobskerk te Vlissingen aan te kopen, want men wilde aldaar een nieuw instrument. Assen kon dit echter financieel niet aan. Daarom werd rijksorgeladviseur H.L.Oussoren om advies gevraagd. Deze vond het orgel van Assen te ver van de oorspronkelijke toestand verwijderd om een beschermde status te doen krijgen. In dezelfde tijd werkten Lensink en de Asser orgel- en piano-handelaar Van Sloten aan een restauratierapport met opnieuw de wens tot een rugwerk, wat leek op herhaling van de wilde plannen van tien jaar daarvoor. Blijkbaar werd daar geen lering uit getrokken, want de kerkvoogden wilden nu Koch vragen een offerte uit te brengen en Lensink zou worden gevraagd "supervisie tijdens de reparatie te houden". Kochs voorstel bleek bijna hetzelfde te zijn als dat van 1956. De kosten voor het plan, plus twee aanvullingen, waren weer te hoog en het bleef erbij. Het orgel werd langzamerhand onbruikbaar en daarom kwam er in 1967 een klein "hulporgel" (Van Leeuwen, 1934, uit de kapel van Licht en Kracht te Assen), geplaatst door orgelmaker Mense Ruiter. Het instrument deed in de Jozefkerk dienst tot 1983. Daarna ging het naar Grollo. In het jaar dat het hulporgel er kwam, zegde Lensink zijn betrekking in Assen op. Voor Koch ging hiermee ook de afsluiter dicht. In 1968 was er met de pasbenoemde organist Klaas Munniks en met Ern e en H ulsmann overleg over het zwijgende Van Dam-orgel. Wellicht werd over-

Het Van Dam-orgel (1896) in de Protestantse Jozefkerk van Assen.

wogen tot nieuwbouw in de bestaande kast, maar opnieuw was geld het probleem, de derde afgewende ramp. De vierde redding was dat de Orgelcommissie met klem het voorstel ontraadde tot plaatsing van het binnenwerk van het noodorgel in de leeg te maken kast van het Van Dam-instrument.

OP WEG NAAR REHABILITATIE

In 1980 ontving de kerkvoogdij een schrijven van de Orgelcommissie: ze vond het zinvol om tot een reconstructie van het orgel te komen naar zijn oorsprong. In het verleden werd dit soort instrumenten minder gunstig beoordeeld, maar door de herwaardering "is de conclusie voortgekomen dat

instrumenten van de firma Van Dam uit deze periode zeggingskracht hebben en zeer goede instrumenten zijn voor de begeleiding van de gemeentezang." Deze omslag van denken werd waarschijnlijk 'ingeluid' door het gedegen onderzoekswerk van Willem D. van der Kleij (1920-1999) uit Emmen ten aanzien van de orgelgeschiedenis van Drenthe.

In hetzelfde jaar 1980 werd Jan Jongepier gevraagd een restauratierapport te schrijven. Van de 25 oorspronkelijke Van Dam-stemmen waren er acht verdwenen, twee waren een octaaf opgeschoven en drie waren verplaatst naar een ander klavier. Jongepier wees de Assenaren voor het opnieuw invul-

len van het éénderde deel verdwenen Van Dam-pijpwerk op "een verrassende mogelijkheid". In Leiden was namelijk in 1977 de Oosterkerk afgebroken, wat tevens het einde betekende voor het Van Dam-orgel (1901) aldaar, met een fraai front. Het pijpwerk was voor een deel opgekocht door Jan de Jong, organist van de Koogerkerk te Zuid-Scharwoude, om in te zetten bij zijn 'eigen' kerkorgel, eveneens van Van Dam. Door bemiddeling van Jongepier bleek het pijpwerk aangekocht te kunnen worden dat niet voor Zuid-Scharwoude kon worden ingezet. Zelfs twee aan derden verkochte stemmen konden worden verworven! Door deze originele Van Dam-stemmen, slechts vijf jaar jonger dan de verdwenen registers in Assen, kon het Asser instrument zeer verantwoord worden gerestaureerd. En dit gebeurde in 1982 dan ook, door Mense Ruiter Orgelmakers uit Zuidwolde. Het hoofdwerk kreeg zijn originele dispositie volledig terug, de aangekochte Quintadena 8 vt kwam als extra stem op het bovenwerk. De eveneens verworven 2-sterke Voix Celeste kwam uit iets andere hoek: uit het Van Dam-orgel (1892) in de Lutherse Kerk van Purmerend. Deze stem was daar door Van Dam in 1917 toegevoegd. In 1979 was echter een Cornet gewenst en Assen kon deze bijzondere – in de discant 2-sterke – Voix Celeste aankopen "voor het goede doel". Alleen het klein octaaf moest worden aangevuld.

Het Van Dam-orgel (1901) van de in 1977 afgebroken Oosterkerk in Leiden. Pijpmateriaal uit het Leidse orgel kon bij de vorige restauratie van het Jozefkerk-orgel in 1982 dankbaar worden ingezet.

Foto: Stef Tuinstra

De klaviatuur die bij de restauratie in 1892 werd gereconstrueerd en bij de jongste restauratie gereviseerd.

Foto: Stef Tuinstra

Zicht op de hoofdwerkklade. Links van de Trompet 8 vt de uit het Van Dam-orgel van Leiden afkomstige (licht conische) Nachthoorn 4 vt – die toen Fluit travers 4 vt heette – en de Mixtuur, eveneens uit Leiden.

Naast algehele restauratie moest de in 1956 vernieuwde klaviatuur worden gereconstrueerd naar Van Dam. De toonhoogte bleef gehandhaafd. Ook de kleur van de orgelkast bleef hetzelfde.

In 1982 werd tevens de kerk gerestaureerd, in de situatie zoals hij nu is (op een wijziging in 2016 van het glazen tochtportaal onder het orgel na). In 1994 kon voor de in 1956 verdwenen doorslaande Van Dam-Klarinet 8 vt een gelijksoortige – ook nog eens uit 1896! – worden verworven, afkomstig uit het Holtgräve-orgel (1876) in de Hervormde Kerk van Bathmen, waar men weer een Dulciana naar Holtgräve wilde.

DE RESTAURATIE VAN 2016

In 2010 werd organist en adviseur Stef Tuinstra benaderd om een rapport schrijven voor noodzakelijk groot onderhoudswerk aan het orgel. Op dat moment was men met dit werk aan de kerk bezig. Mense Ruiter Orgelmakers en ambachtelijk schilder Leo Boer (voor restauratie van de beschildering van orgelkast en directe omgeving) maakten een offerte. In juni 2014 was alles in kannen en kruiken, voornamelijk het subsidiegeld natuurlijk, en kon met verdere fondsverwerving het financiële tekort worden aangevuld. Schilder Boer werd opgevolgd door Appie Veenstra. Een opsomming van de belangrijkste

werkzaamheden aan en om het orgel: de toegangsdeuren van de kerk naast en onder het orgel en de orgelkast werden opnieuw in eikenimitatie geschilderd, alle lofwerk werd verguld. De glaswand onder orgel kwam nu achter de pilaren, de klavieren en registerknoppen werden opnieuw gepolitoerd, het snijwerk werd aangevuld door Tico Top, vernieuwing van elektra, de orgelmotor voorzien van een elektronische toerenregelaar. De “zeer grote” magazijnbalg werd opnieuw beleerd en er kan nu ook weer ouderwets wind worden getreden. De windladen en klavieren werden gereviseerd, messing mechaniekdraadwerk en leren stelmoeren

vernieuwd, de pedaalkoppel naar het onderklavier kreeg een extra ver-
enconstructie, de pedaalwinkels uit
1982 werden vernieuwd. Het pijpwerk
kreeg ook veel aandacht, waarbij de in
1982 nieuw gemaakte pijpen werden
verlengd, zodat de stemrichting kon
worden gemaakt in Van Dam-stijl.
Tevens kwam er nu pijpwerk voor
C-Dis van de Prestant 8 vt (BW) die
op een kantsleep uit 1982 staat.

INGEBRUIKNEMING

Op zaterdag 25 november 2016 werd
met een volle Jozefkerk het geresta-
ureerde orgel feestelijk in gebruik geno-
men. Diverse sprekers waren aan het
woord geweest alvorens het orgel zelf
het woord kreeg. Dit werd ingeleid
door een technische explicatie door
Dolf Tamminga, directeur van Mense
Ruiter Orgelmakers bv, met daarna
een pakkende klankdemonstratie met
bloemrijke toelichting door adviseur
Tuinstra. Het officiële gedeelte werd

afgesloten door de plaatselijke organist
Johan Gerkes – hier titularis sinds
1981 – met Bachs *Nun komm der Hei-
den Heiland* en de *Fantasie over 'Een
vaste burcht is onze God'* van Cor Kint.
Met name het laatste werk maakte op
iedereen grote indruk!

Het orgel toont zich – al had men daar
in de jaren vijftig 'even' niet de oren
naar staan – sinds 1982 opnieuw als
een echt Van Dam-orgel. En zo klinkt
het nu ook weer na dit restauratie-
werk. Apart is dus de Gemshoorn 8 vt
op het pedaal, uniek voor Van Dam.
Na de drastische verlaging van het
kerkplafond in 1938 zal de directe
en indirecte klankbeleving wel iets
anders zijn geworden. De hemelse
stem op het bovenwerk onder de
immer blauwe lucht komt van de
Voix Celeste 8 vt, op aardse wijze
gemaakt: C-H uit de Holpijp 8 vt, c-h
(1982, in Aeoline-mensuur) één sterk
en niet zwevend, vanaf c¹ twee sterk,

waarvan één koor zwevend.

Met de afronding van deze restauratie
zijn de verworvenheden van die uit
1982 geoptimaliseerd. En hiermee
liggen de jaren vijftig nóg verder van
ons af: de tijd van de vernieuwings-
drang van een toenmalige organist die
het Van Dam-orgel eens flink aan de
kook (Koch) wilde brengen ...

BRONNEN EN LITERATUUR

Diverse auteurs, *Het Historische Orgel in
Nederland, 1872-1878*, NivO, 2005
Melle H. Buruma en Stef Tuinstra, *Het Van
Dam-orgel in de Jozefkerk te Assen*, bro-
chure, uitgereikt bij de ingebruikneming
op 25 november 2016
Peter van Dijk, 'Petrus van Oeckelen en
zijn eerste orgel', in *Bach, het kerklied en
het orgel*, KVOK en VGK, 2016
Lammert Huizing, *Anderhalve eeuw Jozef-
kerk aan het Kerkplein*, 1998

Met dank aan Stef Tuinstra.

Assen, Jozefkerk

Bouwer: firma L. van Dam, Leeuwarden, 1896

Restauratie: Mense Ruiter Orgelmakers bv, 2016 Zuidwolde/Ten Post

Hoofdwerk (C-g³)

Prestant	8 vt	C-d ¹ front. Geheel met expressions
Violon disc.	16 vt	c ¹ -h ¹ front, c ² -g ³ uit Leiden (1901)
Bourdon	16 vt	C-g eiken
Roerfluit	8 vt	C-G eiken (gedekt), verder metaal
Fluit Travers	8 vt	C-G in Roerfluit. Gis-B 1982. Met expressions
Octaaf	4 vt	Expressions t/m h
Quint	3 vt	Prestantmensuur
Octaaf	2 vt	Van 1956-1981 op BW
Mixtuur	3-4 st	Uit Leiden, plus aanvullingen 1982
Nachthoorn	4 vt	Voormalige Fluit Travers 4 vt uit Leiden
Trompet	8 vt	Stevens en koppen mahonie, kelen C-G beleerd

Bovenwerk (C-g³)

Prestant	8 vt	C-Dis eiken, 2016. Deels in front
Viool di Gambe	8 vt	C-H in Holpijp. Met expressions
Quintadena	8 vt	Uit Leiden. Met kastbaarden
Voix Celeste	8 vt	Discant 2 sterk. Uit Purmerend (1917), C-H in Holpijp, c-h 1982
Holpijp	8 vt	C-G eiken
Salicet	4 vt	1982
Roerfluit	4 vt	Voormalige Roerfluit 8 vt uit Leiden, opgeschoven, gis ² -g ³ open pijpwerk uit 1956
Woudfluit	2 vt	1982, kopie van Woudfluit van Van Dam-orgel (1872/1918) Daalre. Licht conisch
Klarinet	8vt	Van Dam, 1896. Van 1896-1994 in Holtgräve-orgel (1876) Bathmen. Mahonie stevens en koppen, doorslaand

Pedaal (C-d¹)

Subbas	16 vt	Eiken
Octaaf	8 vt	C-Fis eiken, open, verder metaal, met expressions
Gemshoorn	8 vt	
Octaaf	4 vt	Hier en daar zijbaarden, expressions
Bazuin	16 vt	Stevens en koppen mahonie, bekens C-Fis cilindrisch, kelen grotendeels beleerd
Trompet	8 vt	1897

Nevenregisters:

Klavierkoppel
Pedaalkoppel
Tremulant (BW)
Drie afsluiters
Ventiel

Windvoorziening: magazijnbalg met twee schepbalgen

Stemming: evenredig zwevend

Toonhoogte: a¹ = 440 Hz.

Winddruk: 74 mm wk

Samenstelling Mixtuur 3-4 sterk:

C		2		1 1/3	1
c	4	2 2/3	2		
c ¹	4	2 2/3	2		
c ²	4	2 2/3	2	2	

